

Židovské muzeum v Praze slaví 115 let od svého vzniku. V jeho sbírkách najdete desetitisíce jedinečných sbírkových předmětů a svazků

PRAHA 26. května 2021 – V neděli 29. srpna uplyne 115 let od vzniku „Spolku k založení a vydržování Židovského muzea v Praze“. Z původně malého sdružení vyrostla v průběhu staletí významná kulturní instituce, jejíž sbírky jsou naprosto **ojedinělé i v globálním měřítku** – dnes je v depozitářích Židovského muzea v Praze na 40 tisíc unikátních sbírkových předmětů a 130 tisíc vzácných svazků, což z něj činí jedno z **nejvýznamnějších židovských muzeí** na světě. Kromě toho muzeum provádí vlastní výzkumnou činnost a veřejnosti nabízí nejrůznější vzdělávací a kulturní aktivity.

„Muzejní spolek měl při svém založení v roce 1906 pouhých 31 členů. O 4 roky později v roce 1910 se jeho aktivit účastnily už stovky lidí. Jeho neaktivnějším členem byl od počátku historik Salomon Hugo Lieben, který při tom spolupracoval s představitelem českožidovského hnutí Augustem Steinem. Muzeum se svými aktivitami brzy zařadilo mezi první významná specializovaná židovská muzea v Evropě. Od počátku mělo ucelený jednoznačný program a v průběhu dalších desetiletí se rozrostlo do instituce, která díky geografické celistvosti svého zaměření a sbírek nemá obdoby,“ uvedl současný ředitel muzea Leo Pavlát.

Salomon Hugo Lieben založil muzeum na regionálním principu, čímž sbírka nabyla ucelenost i historický význam. Tento charakter pak byl za tragických okolností posílen během druhé světové války, kdy se muzeum stalo **skladištěm judaik konfiskovaných nacisty** z území protektorátu. Na počátku okupace čítala sbírka muzea přibližně 1000 artefaktů. Na jejím konci téměř **40 000 a na 100 000 knih**. Ti, kteří se těchto předmětů dotýkali, oběti nacistického Německa, byli již v té době mrtví, a muzeum jako celek se tak stalo i svého druhu památkem zavražděných Židů z Čech a Moravy.

Po válce obnovilo Židovské muzeum svoji činnost a jeho vedením byla pověřena Hana Volavková, která jako jediná z odborných pracovníků muzea přežila deportace. V muzeu byly zřízeny **depozitáře synagogálního textilu, stříbra a obrazů**, v bývalé židovské škole v Jáchymově ulici byly soustředěny nejvýznamnější **knižní a archivní fondy**. Stálé expozice v Klausově synagoze a Muzeu pražského ghetta v letech 1946 až 1949 navštívilo na 200 tisíc návštěvníků.

Za komunistické vlády bylo v roce 1950 postátněno a až do pádu totalitního režimu provázely jeho činnost **restrikce, zostřený dohled a omezení v odborné práci** i prezentaci pro veřejnost. „S výjimkou Pražského jara bylo muzeum pod ideologickou kuratelou nejtvrďšího typu. Muzeum se ocitlo v hluboké izolaci, vztahy s cizinou byly zcela přerušeny, památník v Pinkasově synagoze a řada expozic byly dlouhodobě uzavřeny. Pro ilustraci poměrů – na všechny dozírající poslední ředitel muzea před pádem komunismu byl bývalý politruk,“ uvedl ředitel Pavlát.

V roce 1994 bylo Židovské muzeum v Praze **navráceno židovské komunitě**. V opravených historických synagogách zřídilo **nové expozice** věnované dějinám Židů u nás i jejich tradicím a zvykům, vznikla muzejní **Galerie Roberta Guttmanna** pro krátkodobé výstavy. V roce 2006 při 100. výročí založení zahájilo za přítomnosti prezidenta Havla svou činnost **muzejní Vzdělávací a kulturní centrum**.

Posledním velkým projektem muzea byla rozsáhlá **rekonstrukce Španělské synagogy** a příprava nové, moderně koncipované expozice s názvem „**Židé v českých zemích v 19. a 20. století**“, která byla otevřena na konci loňského roku. Právě za tento projekt získalo Židovské muzeum v Praze **zvláštní ocenění** v letošním ročníku Národní soutěže muzeí Gloria musaealis.

Židovské muzeum v Praze je současně významným odborným pracovištěm. Pracují v něm specialisté v oblastech **judaismu, židovských dějin, židovského umění, perzekuce v období šoa**. Zahrnuje **archiv** i

rozsáhlou specializovanou **judaistickou knihovnu** a také dílny pro **restaurování textilu, papíru a kovů**. Muzeum provádí dokumentaci nemovitých židovských památek na území ČR, pořádá výstavy a vydává příležitostné tisky, katalogy, tematické a historické publikace, mezi nimi již od roku 1965 odbornou ročenku a později **časopis Judaica Bohemiae**. Umožňuje prezenční studium ve své knihovně a multimediálním centru, Vzdělávací a kulturní centrum v Praze s pobočkou v Brně **nabízí koncerty a další kulturní pořady** stejně jako tematické přednáškové cykly domácích i zahraničních odborníků. Významné jsou rovněž edukační aktivity muzea pro české školy.

Židovské muzeum patří mezi naše nejvýznamnější a také nejvíce navštěvované muzejní instituce, během své stopatnáctileté historie se dočkalo četných uznání. Navštívit ho znamená otevřít se málo známé kapitole českých dějin.

Kontakty pro média:

Ředitel ŽMP

Leo Pavlát

E: leo.pavlat@jewishmuseum.cz

T: +420 222 749 205

Vedoucí Odboru rozvoje a vztahů s veřejností

Tomáš Tetiva

E: tomas.tetiva@jewishmuseum.cz

T: +420 603 867 285

Židovské muzeum v Praze, U Staré školy 141/1, 110 00 Praha 1, E: pr@jewishmuseum.cz, T: +420 222 749 211, web: www.jewishmuseum.cz